

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (голям състав)

19 март 2019 година *

[Поправен текст с определение от 30 април 2019 г.]

„Преюдициално запитване — Пространство на свобода, сигурност и правосъдие —
Общи процедури за предоставяне и отнемане на международна закрила — Директива
2013/32/ЕС — Член 33, параграф 2, буква а) — Отхвърляне от органите на дадена държава
членка на молба за убежище като недопустима поради предоставена преди това субсидиарна
закрила в друга държава членка — Член 52 — Приложно поле на тази директива *ratione*
temporis — Членове 4 и 18 от Хартата на основните права на Европейския съюз —
Системни недостатъци на процедурата за предоставяне на убежище в другата държава членка —
Системно отхвърляне на молбите за убежище — Реална и потвърдена опасност от нечовешко
или унижително отношение — Условия на живот на лицата, на които е предоставена субсидиарна
закрила, в последната държава членка“

Съединени дела C-297/17, C-318/17, C-319/17 и C-438/17

с предмет преюдициални запитвания, отправени на основание член 267 ДФЕС от
Bundesverwaltungsgericht (Федерален административен съд, Германия) с актове от 23 март
2017 г., постъпили в Съда на 23 май 2017 г. (C-297/17) и на 30 май 2017 г. (C-318/17
и C-319/17), както и от 1 юни 2017 г., постъпил в Съда на 20 юли 2017 г. (C-438/17), в рамките
на производства по дела

Bashar Ibrahim (C-297/17),

Mahmud Ibrahim,

Fadwa Ibrahim,

Bushra Ibrahim,

Mohammad Ibrahim,

Ahmad Ibrahim (C-318/17),

Nisreen Sharqawi,

Yazan Fattayrji,

Hosam Fattayrji (C-319/17)

срещу

* Език на производството: немски.

Bundesrepublik Deutschland,

и

Bundesrepublik Deutschland

срещу

Taus Magamadov (C-438/17),

СЪДЪТ (голям състав),

състоящ се от: К. Lenaerts, председател, Prechal, М. Vilaras, Е. Regan, F. Biltgen, К. Jürimäe и М. С. Lysourgos, председатели на състави, А. Rosas, Е. Juhász, М. Plešić (докладчик), J. Malenovský, L. Bay Larsen и D. Šváby, съдии,

генерален адвокат: М. Wathelet,

секретар: М. Alekseev, началник на отдел,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 8 май 2018 г.,

[Поправено с определение от 30 април 2019 г.] като има предвид становищата, представени:

- за г-н Bashar Ibrahim, г-н Mahmud Ibrahim, г-жа Fadwa Ibrahim, г-н Bushra Ibrahim, както и за ненавършилите пълнолетие деца Mohammad Ibrahim и Ahmad Ibrahim, както и за г-жа Sharqawi и за ненавършилите пълнолетие нейни деца Yazan Fattayrji и Hosam Fattayrji, от D. Kösterke-Zerbe, Rechtsanwältin,
- за г-н Magamadov, от I. Stern, Rechtsanwältin,
- за германското правителство, от Т. Henze, R. Kanitz, М. Henning и V. Thanisch, в качеството на представители,
- за белгийското правителство, от С. Van Lul и P. Cottin, в качеството на представители,
- за френското правителство, от D. Colas, Е. de Moustier и Е. Armoët, в качеството на представители,
- за италианското правителство, от G. Palmieri, в качеството на представител, подпомаган от L. Cordi и L. D'Ascia, avvocati dello Stato,
- за унгарското правителство, от М. Z. Fehér, G. Koós и М. М. Tátrai, в качеството на представители,
- за нидерландското правителство, от J. Langer, М. Bulterman, С. S. Schillemans и М. Gijzen, в качеството на представители,
- за полското правителство, от В. Majczyna, в качеството на представител,
- за правителството на Обединеното Кралство, от S. Brandon и С. Crane, в качеството на представители, подпомагани от D. Blundell, barrister,

– за Европейската комисия, от М. Condou-Durande и С. Ladenburger, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 25 юли 2018 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалните запитвания се отнасят до тълкуването на член 33, параграф 2, буква а) и на член 52, първа алинея от Директива № 2013/32/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година относно общите процедури за предоставяне и отнемане на международна закрила (ОВ L 180, 2013 г., стр. 60, наричана по-нататък „Директивата относно процедурите“), както и на членове 4 и 18 от Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“).
- 2 Тези запитванията са отправени в рамките на четири дела между г-н Bashar Ibrahim (дело C-297/17), г-н Mahmud Ibrahim, г-жа Fadwa Ibrahim, г-н Bushra Ibrahim и ненавършилите пълнолетие деца Mohammad и Ahmad Ibrahim (дело C-318/17) и г-жа Nisreen Sharqawi и нейните ненавършили пълнолетие деца Yazan и Hosam Fattayrji (дело C-319/17), от една страна, и Bundesrepublik Deutschland (Федерална република Германия), от друга страна, както и между Bundesrepublik Deutschland и г-н Taus Magamadov (дело C-438/17) — по повод решенията на Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (Федерална служба за миграцията и бежанците, Германия, наричана по-нататък „Службата“), с които е отказано да им бъде предоставено право на убежище.

Правна уредба

Международното право

- 3 Член 3 от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи, подписана в Рим на 4 ноември 1950 г. (наричана по-нататък „ЕКПЧ“), е озаглавен „Забрана на изтезанията“ и гласи:

„Никой не може да бъде подложен на изтезания или нечовешко или унизително отнасяне или наказание“.

Правото на Съюза

Хартата

- 4 Съгласно член 1 от Хартата, озаглавен „Човешко достойнство“:

„Човешкото достойнство е ненакърнимо. То трябва да се зачита и защитава“.

- 5 Член 4 от Хартата е озаглавен „Забрана на изтезанията и на нечовешкото или унижително отношение или наказание“ и гласи:

„Никой не може да бъде подложен на изтезания или нечовешко или унижително отнасяне или наказание“.

- 6 Член 18 от Хартата, озаглавен „Право на убежище“, гласи:

„Правото на убежище се гарантира при спазване на правилата на Конвенцията [за статута на бежанците, подписана в Женева на 28 юли 1951 г. (*Recueil des traités des Nations unies*, том 189, стр. 150, № 2545 (1954))] и на Протокола от 31 януари 1967 г. за статута на бежанците и в съответствие с Договора за Европейския съюз и Договора за функционирането на Европейския съюз (наричани по-нататък „Договорите“)“.

- 7 Член 47 от Хартата е озаглавен „Право на ефективни правни средства за защита и на справедлив съдебен процес“ и първа алинея от този член гласи:

„Всеки, чиито права и свободи, гарантирани от правото на Съюза, са били нарушени, има право на ефективни правни средства за защита пред съд в съответствие с предвидените в настоящия член условия“.

- 8 Член 51 от Хартата е озаглавен „Приложно поле“ и предвижда в параграф 1:

„Разпоредбите на настоящата харта се отнасят за институциите, органите, службите и агенциите на Съюза при зачитане на принципа на субсидиарност, както и за държавите членки единствено когато те прилагат правото на Съюза. В този смисъл те зачитат правата, спазват принципите и насърчават тяхното прилагане в съответствие със своите компетенции и при зачитане на предоставените в Договорите компетенции на Съюза“.

- 9 Член 52 от Хартата е озаглавен „Обхват и тълкуване на правата и принципите“ и предвижда в параграф 3:

„Доколкото настоящата Харта съдържа права, съответстващи на права, гарантирани от [ЕКПЧ], техният смисъл и обхват са същите като дадените им в посочената Конвенция. Тази разпоредба не пречи правото на Съюза да предоставя по-широка защита“.

Директива за определянето

- 10 Член 2 от Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 година относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила (ОВ L 337, 2011 г., стр. 9, наричана по-нататък „Директивата за определянето“), гласи:

„За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

- а) „международна закрила“ означава статут на бежанец и статут на субсидиарна закрила [...];

[...]

- г) „бежанец“ означава гражданин на трета държава, който поради основателни опасения от преследване, основано на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група се намира извън държавата, чийто гражданин е, и който не може или поради тези опасения не желае да се обърне за закрила към тази държава, или лице без гражданство, което, като се намира по горепосочените причини извън държавата на предишното си обичайно пребиваване, не може или поради такива опасения не желае да се завърне в нея, и по отношение на което не се прилага член 12;
- д) „статут на бежанец“ означава признаването от държава членка на гражданин на трета държава или лице без гражданство за бежанец;
- е) „лице, което отговаря на условията за субсидиарна закрила“ означава гражданин на трета държава или лице без гражданство, които не отговарят на условията за бежанец, но за които има сериозни основания да се смята, че ако бъдат изпратени обратно в държавата на произход, или в случай на лице без гражданство — в държавата на предишното му обичайно пребиваване, биха били изложени на реална опасност от тежки посегателства по смисъла на член 15, и по отношение на които не се прилага член 17, параграфи 1 и 2, и които не могат или поради такава опасност не желаят да получат закрилата на тази държава;
- ж) „статут на субсидиарна закрила“ означава признаването от държава членка на гражданин на трета държава или [на] лице без гражданство за лице, което отговаря на условията за субсидиарна закрила;
- з) „молба за международна закрила“ означава искането, отправено от гражданин на трета държава или от лице без гражданство, за закрила от държава членка, което може да бъде разглеждано като лице, искащо да получи статут на бежанец или статут на субсидиарна закрила, и което лице не иска изрично друг тип закрила извън приложното поле на настоящата директива, която може да бъде предмет на отделна молба;

[...]“.

- 11 Глава II от Директивата за определянето съдържа условията за оценяване на заявленията за международна закрила.
- 12 Член 4 е част от тази глава II от Директивата за определянето, озаглавен е „Оценяване на фактите и обстоятелствата“) и в параграф 3 предвижда следното:

„Оценяването на молбата за международна закрила следва да бъде извършено за всеки отделен случай, като се вземат под внимание следните елементи:

- а) всички относими факти, свързани с държавата на произход в момента на вземането на решение по молбата, включително законите и подзаконовите актове на държавата на произход, както и начинът на тяхното прилагане;
- б) относими [данни] и документи, представени от молителя, включително и информация, позволяваща да се определи дали молителят е бил или би могъл да бъде обект на преследване или на тежки посегателства;
- в) индивидуалното положение и личните обстоятелства относно молителя, включително и фактори като неговото минало, пол и възраст, за да може да се определи, въз основа на личните обстоятелства относно молителя, дали действията, на които той е бил или рискува да бъде изложен, биха могли да бъдат считани за преследване или за тежки посегателства;

[...]“.

- 13 Глава III от Директивата за определянето установява условията за предоставяне на статут на бежанец. В това отношение членове 9 и 10 от тази директива, озаглавени съответно „Действия на преследване“ и „Мотиви за преследване“, предвиждат елементите, които трябва да се вземат предвид, за да се прецени дали молителят е бил или би могъл да бъде обект на преследване.
- 14 Глава IV от Директивата за определянето е озаглавена „Статут на бежанец“ и съдържа член 13, озаглавен „Предоставяне на статут на бежанец“, който има следното съдържание:
- „Държавите членки предоставят статут на бежанец на всеки гражданин на трета държава или на лице без гражданство, които отговарят на условията за определяне като бежанци съгласно разпоредбите на глави II и III“.
- 15 Глави V и VI от Директивата за определянето дефинират съответно условията за субсидиарна закрила и статута, предоставян с тази закрила.
- 16 Глава VII от Директивата за определянето, която съдържа членове 20—35 от тази директива, очертава съдържанието на международната закрила.

Регламенти „Дъблин II“ и „Дъблин III“

- 17 Регламент (ЕС) № 604/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година за установяване на критерии и механизми за определяне на държавата членка, компетентна за разглеждането на молба за международна закрила, която е подадена в една от държавите членки от гражданин на трета държава или от лице без гражданство (ОВ L 180, 2013 г., стр. 31, наричан по-нататък „Регламент „Дъблин III“), отменя и заменя Регламент (ЕО) № 343/2003 на Съвета от 18 февруари 2003 година за установяване на критерии и механизми за определяне на държавата членка, компетентна за разглеждането на молба за убежище, която е подадена в една от държавите членки от гражданин на трета страна (ОВ L 50, 2003 г., стр. 1; Специално издание на български език 2007 г., глава 19, том 6, стр. 56, наричан по-нататък „Регламент „Дъблин II“).
- 18 Докато съгласно член 1 във връзка с член 2, буква в) от Регламент Дъблин II този регламент установява единствено критериите и механизмите за определяне на държавата членка, компетентна да разгледа молба за убежище по смисъла на Конвенцията за статута на бежанците, подписана в Женева на 28 юли 1951 г. (наричана по-нататък „Женевската конвенция“), Регламент „Дъблин III“, както следва от член 1 от този регламент, понастоящем има за цел да установи такива критерии и механизми по отношение на молбите за международна закрила, които съгласно определението по член 2, буква б) от Регламент „Дъблин III“, който препраща към определението по член 2, буква з) от Директивата за определянето, са молбите за получаване на статут на бежанец или на статут на субсидиарна закрила.
- 19 Член 18, параграф 1 буква г) от Регламент „Дъблин III“ предвижда, че компетентната държава членка съгласно този регламент е длъжна да приеме обратно гражданин на трета държава или лице без гражданство, чиято молба е била отхвърлена и който е подал молба в друга държава членка или който се намира на територията на друга държава членка без документ за пребиваване.
- 20 Член 49 от Регламент „Дъблин III“ е озаглавен „Влизане в сила и приложимост“ и гласи:
- „Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в Официален вестник на Европейския съюз.

Той се прилага за молби за международна закрила, които са подадени след първия ден на шестия месец след влизането му в сила и, считано от тази дата, ще се прилага за всяко искане за поемане на отговорността или за обратно приемане на кандидати независимо от датата, на която е подадена молбата. Държавата членка, която е компетентна за разглеждането на молба за международна закрила, подадена преди тази дата, се определя в съответствие с критериите, предвидени в Регламент [„Дъблин II“].

[...]“.

Директива 2005/85 и Директивата относно процедурите

- 21 С Директивата относно процедурите се преработва Директива 2005/85/ЕО на Съвета от 1 декември 2005 година относно минимални норми относно процедурата за предоставяне или отнемане на статут на бежанец в държавите членки (ОВ L 326, 2005 г., стр. 13; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 7, стр. 242).
- 22 Съгласно член 1 от Директива 2005/85 целта на тази директива е да се определят минимални норми относно процедурата за предоставяне или отнемане на статут на бежанец в държавите членки. Член 2, буква б) от тази директива определя понятието „молба за убежище“ като молба, която е подадена от гражданин на трета страна или лице без гражданство и която може да се счита за молба за международна закрила от страна на определена държава членка по силата на Женевската конвенция.
- 23 Член 25 от Директива 2005/85 гласи:
- „1. В допълнение към случаите, в които молбата не се разглежда, в съответствие с Регламент [„Дъблин II“], от държавите членки не се изисква да проверяват дали кандидатът отговаря на условията за международна закрила [...], когато молбата се счете за недопустима съгласно настоящия член.
2. Държавите членки могат да приемат, че една молба е недопустима съгласно настоящия член, ако:
- а) друга държава членка е предоставила статута на бежанец;
- [...]“.
- 24 Съгласно член 1 от Директивата относно процедурите целта на тази директива е да се определят общи процедури за предоставяне или отнемане на международна закрила съгласно Директивата за определянето.
- 25 Член 2, буква б) от Директивата относно процедурите определя понятието „молба за международна закрила“ като искането за закрила, подадено в дадена държава членка, от гражданин на трета страна или от лице без гражданство, за който/което може да се счита, че търси статут на бежанец или субсидиарна закрила и не иска изрично друг вид закрила извън обхвата на Директивата за определянето, каквато може да бъде поискана с отделна молба.
- 26 Член 10, параграф 2 от Директивата относно процедурите гласи:
- „При разглеждането на молбите за международна закрила решаващият орган определя първо дали кандидатите отговарят на условията за статут на бежанци и ако те не отговарят на тези условия, определя дали кандидатите отговарят на условията за субсидиарна закрила“.

27 Член 33 от Директивата относно процедурите е озаглавен „Недопустими молби“ и гласи:

„1. В допълнение към случаите, в които молбата не се разглежда, в съответствие с Регламент [„Дъблин III“], от държавите членки не се изисква да [проверяват] дали кандидатът отговаря на условията за международна закрила в съответствие с Директива[та за определянето], когато молбата се счете за недопустима съгласно настоящия член.

2. Държавите членки могат да приемат, че една молба за международна закрила е недопустима единствено ако:

а) друга държава членка е предоставила международна закрила;

[...]

г) молбата е последваща молба, когато не са се появили или не са били представени от кандидата нови елементи или факти, свързани с разглеждането на това дали кандидатът отговаря на условията за лице, на което е предоставена международна закрила по силата на Директива[та за определянето] [...]

[...]“.

28 Член 40 от Директивата относно процедурите е озаглавен „Последваща молба“ и в параграфи 2 —4 от този член се предвижда следното:

„2. С цел вземането на решение относно допустимостта на молба за международна закрила съгласно член 33, параграф 2, буква г) първоначално последващата молба за международна закрила е предмет на предварително разглеждане с цел да се определи дали по тази молба са се появили или са били представени от кандидата нови елементи или нови факти, които са свързани с разглеждането на това дали кандидатът отговаря на условията за лице, на което е предоставена международна закрила по силата на Директива[та за определянето].

3. Ако в предварителното разглеждане по параграф 2 бъде заключено, че са установени или представени от кандидата нови елементи или факти и те увеличават в значителна степен вероятността кандидатът да бъде признат за лице, на което е предоставена международна закрила по силата на Директива[та за определянето], разглеждането на молбата продължава в съответствие с разпоредбите на глава II. Държавите членки могат да предвидят и други причини за последваща молба, която да бъде допълнително разгледана.

4. Държавите членки могат да предвидят разглеждането на молбата да продължи само при условие че съответният кандидат не е имал възможност, без да има вина за това, да представи ситуациите, изложени в параграфи 2 и 3 от настоящия член, в предходната процедура, и по-специално да упражни правото си на ефективна защита съгласно член 46“.

29 Член 51, параграф 1 от Директивата относно процедурите гласи:

„Държавите членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с членове 1—30, член 31, параграфи 1, 2 и 6—9, членове 32—46, членове 49 и 50 и с приложение I най-късно до 20 юли 2015 г. Те незабавно съобщават на Комисията текста на тези разпоредби“.

30 Съгласно член 52, първа алинея от Директивата за процедурите:

„Държавите членки прилагат законовите, подзаконовите и административните разпоредби, посочени в член 51, параграф 1, към молбите за международна закрила и към процедурите за отнемане на международна закрила, които са подадени след 20 юли 2015 г. или на по-ранна дата. Молбите, подадени преди 20 юли 2015 г., и процедурите за отнемане на статута на бежанец, започнати преди същата дата, се уреждат от законовите, подзаконовите и административните разпоредби, приети съгласно Директива 2005/85 [...]“.

31 Член 53, първа алинея от Директивата относно процедурите предвижда, че Директива 2005/85 се отменя за държавите членки, обвързани от Директивата относно процедурите, считано от 21 юли 2015 г., без да се засягат задълженията на държавите членки по отношение на срока за транспониране в националното право на директивата, посочен в приложение II, част Б.

32 Член 54, първа алинея от Директивата относно процедурите предвижда, че тя „влиза в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*“, което е извършено на 29 юни 2013 г.

Германското право

33 Член 29 от Asylgesetz (Закон за убежището, наричан по-нататък „AsylG“) е изменен, считано от 6 август 2016 г., с Integrationsgesetz (Закон за интеграцията) от 31 юли 2016 г. (BGBl. 2016 I, стр. 1939, наричан по-нататък „Законът за интеграцията“), озаглавен е „Недопустими молби“ и предвижда:

„(1) Молбата за убежище е недопустима, когато:

1. друга държава е компетентна да разгледа молбата за убежище
 - a) съгласно Регламент [„Дъблин III“], или
 - b) съгласно други разпоредби от правото на Съюз или от международен договор

[...]

2. друга държава — членка на Европейския съюз, вече е предоставила на чужденеца международната закрила по член 1, параграф 1, точка 2,

[...]“.

34 Член 77, параграф 1 от AsylG гласи:

„По споровете, регламентирани в настоящия закон, съдът се основава на фактическото и правно положение към датата на последното съдебно заседание; ако се произнася без предварително съдебно заседание, определящ момент е моментът на постановяване на съдебното решение [...]“.

Споровете в главните производства и преюдициалните въпроси

Съединени дела C-297/17, C-318/17 и C-319/17

35 Жалбоподателите в главните производства са палестинци без гражданство, пребивавали в Сирия и кандидатстващи за убежище.

- 36 Жалбоподателят по дело C-297/17, г-н Bashar Ibrahim, е син на г-н Mahmud Ibrahim и на г-жа Ibrahim и е брат на три други ненавършили пълнолетие деца на тези родители, които като тях имат качеството на жалбоподатели по дело C-318/17. Г-жа Nisreen Sharqawi и ненавършилите ѝ пълнолетие деца са жалбоподатели в главното производство по дело C-319/17.
- 37 Заинтересованите лица напускат Сирия през 2012 г., за да пристигнат в България, където с решения от 26 февруари и от 7 май 2013 г. им е предоставена субсидиарна закрила. През ноември 2013 г. те продължават пътя си през Румъния, Унгария и Австрия до Германия, където на 29 ноември 2013 г. подават нови молби за убежище.
- 38 На 22 януари 2014 г. Службата изпраща до българската администрация, компетентна по въпросите на бежанците, искания за обратно приемане на заинтересованите лица, които българската администрация отхвърля с писма от 28 януари и 10 февруари 2014 г. Според тази администрация, тъй като на жалбоподателите в главното производство вече била предоставена субсидиарна закрила в България, в конкретните случаи бил неприложим режимът на обратното приемане, предвиден в Регламент „Дъблин III“. Освен това компетентният български орган била местната гранична полиция.
- 39 С решения от 27 февруари и 19 март 2014 г. Службата отказва да предостави право на убежище на заинтересованите лица и не разглежда по същество молбите им с мотива, че те идват от сигурна трета страна. Тя разпорежда тяхното отвеждане до границата с България.
- 40 С решения, постановени съответно на 20 май и на 22 юли 2014 г., Verwaltungsgericht Trier (Административен съд, Трир, Германия) отхвърля жалбите срещу тези решения.
- 41 С решения от 18 февруари 2016 г. Oberverwaltungsgericht Rheinland-Pfalz (Висш административен съд на Райнланд Пфалц, Германия) отменя решенията, с които се разпорежда принудителното отвеждане на заинтересованите лица до границата с България, и отхвърля останалата част от исканията, с които е бил сезиран. Според този съд правото на убежище в Германия е отказано основателно на заинтересованите лица, тъй като последните са пристигнали в тази държава членка от сигурна трета страна, а именно от Австрия. Посочените решения за принудително отвеждане до границата с България обаче били незаконосъобразни, тъй като не било установено дали Република България продължавала да бъде склонна да приеме обратно жалбоподателите.
- 42 Жалбоподателите в главните производства подават касационна жалба пред Bundesverwaltungsgericht (Федерален административен съд, Германия) срещу тези съдебни решения, с които исканията им са частично отхвърлени. Те твърдят по-специално, че съгласно член 49, втора алинея, второ изречение от Регламент „Дъблин III“ тяхното положение продължавало да попада в приложното поле на Регламент „Дъблин II“ и че последният остава приложим дори след предоставянето на субсидиарна закрила. Съгласно разпоредбите на Регламент „Дъблин II“ обаче в хода на предвидената в него процедура първоначалната отговорност на Република България била прехвърлена към Федерална република Германия.
- 43 Федерална република Германия счита, че разглежданите в главното производство молби за убежище са недопустими на основание на член 29, параграф 1, точка 2 от AsylG, чието съдържание съответства на съдържанието на член 33, параграф 2, буква а) от Директивата относно процедурите.
- 44 Bundesverwaltungsgericht (Федерален административен съд) установява, че Службата не може да откаже да разгледа молбите за убежище, с които е сезирана с мотива, че жалбоподателите пристигат от сигурна трета страна. На практика, тъй като националното право трябва да се тълкува в съответствие с правото на Съюза, сигурна трета страна може да бъде само държава,

която не е държава — членка на Съюза. Поради това следвало да се определи дали спорните решения могли да бъдат разглеждани като решения за отхвърляне, основаващи се на недопустимостта на молбите за убежище по член 29, параграф 1, точка 2 от AsylG.

45 При тези обстоятелства Bundesverwaltungsgericht (Федерален административен съд) решава да спре производствата по делата и да постави на Съда следните преюдициални въпроси, които са формулирани по един и същ начин по дела C-297/17, C-318/17 и C-319/17:

„1) Допуска ли преходната разпоредба на член 52, първа алинея от Директивата [относно процедурите] прилагането на национална разпоредба, съгласно която в изпълнение на разширеното в сравнение с преходната разпоредба правомощие по член 33, параграф 2, буква а) от Директивата [относно процедурите] молба за международна закрила е недопустима, ако на кандидата е предоставена субсидиарна закрила в друга държава членка, доколкото при липса на национални преходни разпоредби националната разпоредба следва да се прилага и за молби, подадени преди 20 юли 2015 г.?

По-специално, позволява ли преходната разпоредба на член 52, първа алинея от Директивата [относно процедурите] държавите членки да прилагат с обратна сила разширеното правомощие по член 33, параграф 2, буква а) от Директивата [относно процедурите], в резултат на което са недопустими и молби за убежище, подадени преди транспонирането във вътрешното право на това разширено правомощие, по които обаче не е взето окончателно решение към момента на транспонирането?

2) Предоставя ли член 33 от Директивата [относно процедурите] право на държавите членки да избират дали да отхвърлят като недопустима молба за убежище поради друга международна компетентност (Регламент „Дъблин“), или съгласно член 33, параграф 2, буква а) от Директивата [относно процедурите]?

3) При утвърдителен отговор на втория въпрос: съдържа ли правото на Съюза пречка при изпълнение на правомощието, предоставено с член 33, параграф 2, буква а) от Директивата [относно процедурите], дадена държава членка да отхвърли молба за международна закрила като недопустима поради предоставянето на субсидиарна закрила в друга държава членка, ако:

а) кандидатът се стреми към разширяване на предоставената му в друга държава членка субсидиарна закрила (признаване на статут на бежанец) и процедурата за предоставяне на убежище в другата държава членка е страдала и продължава да страда от системни недостатъци, или

б) формите на международната закрила, по-конкретно условията на живот за лица, ползващи се от субсидиарна закрила, в другата държава членка, която вече е предоставила на кандидата субсидиарна закрила,

– противоречат на член 4 от [Хартата], респективно на член 3 от [ЕКПЧ], или

– не изпълняват изискванията на член 20 и сл. от Директива[та за определянето], без в същото време да нарушават член 4 от [Хартата], респективно член 3 от [ЕКПЧ]?

4) При утвърдителен отговор на третия въпрос, буква б), това важи ли и в случаите, когато на лицата, ползващи се от субсидиарна закрила, не се предоставя социална закрила, гарантираща жизнения минимум, или им се предоставя такава социална закрила, която в сравнение с други държави членки е силно ограничена, без обаче тези лица да бъдат третирани по по-различен начин, отколкото гражданите на съответната държава членка?

5) При отрицателен отговор на втория въпрос:

- а) Прилага ли се Регламент „Дъблин III“ към процедурата за предоставяне на международна закрила, ако молбата за убежище е подадена преди 1 януари 2014 г., но искането за обратно приемане е подадено след 1 януари 2014 г. и кандидатът преди това (през февруари 2013 г.) вече е получил субсидиарна закрила в замолената държава членка?
- б) Може ли да се изведе от разпоредбите на регламентите „Дъблин“, имплицитно, преминаване на компетентността към държавата членка, която е подала искането за обратно приемане на кандидата, ако замолената компетентна държава членка е отхвърлила подаденото в срок искане за обратно приемане съгласно разпоредбите на „Дъблин“ и вместо това се е позовала на междудържавно споразумение за обратно приемане?“.

Дело C-438/17

- 46 Г-н Magamadov е кандидат за убежище с руско гражданство, който твърди, че е чеченец, и пристига в Полша през 2007 г., където му е предоставена субсидиарна закрила с решение от 13 октомври 2008 г. През юни 2012 г., придружен от съпругата си и детето си, той влиза в Германия, където на 19 юни 2012 г. подава молба за убежище.
- 47 На 13 февруари 2013 г. Службата изпраща искане за обратно приемане на заинтересованото лице и неговото семейство до полските органи, които на 18 февруари 2013 г. заявяват своята готовност за обратното приемане на тези лица.
- 48 С решение от 13 март 2013 г., без да разглежда въпроса по същество, Службата приема, че подадените от жалбоподателя и неговото семейство молби за убежище са недопустими, тъй като Република Полша е компетентна да разгледа тези молби членка, и разпорежда заинтересованите лица да бъдат прехвърлени в Полша. Тъй като прехвърлянето не е осъществено в предвидения срок поради здравословни проблеми на съпругата на г-н Magamadov, с решение от 24 септември 2013 г. Службата оттегля решението си от 13 март 2013 г. с мотива, че след изтичането на този срок Федерална република Германия е придобила компетентност да разгледа посочените молби. С решение от 23 юни 2014 г. Службата отказва на г-н Magamadov да му предостави международната закрила и правото на убежище с мотива, че е пристигнал в Германия от сигурна трета страна, а именно от Полша, и разпорежда неговото връщане там.
- 49 С решение от 19 май 2015 г. Verwaltungsgericht Potsdam (Административен съд, Потсдам, Германия) отхвърля жалбата срещу последното решение.
- 50 С решение от 21 април 2016 г. Oberverwaltungsgericht Berlin-Brandenburg (Висш административен съд, Берлин-Бранденбург, Германия) отменя решението на Службата от 23 юни 2014 г. Той приема, че разпоредбата, съгласно която не следва да бъде предоставено убежище на чужд гражданин, който е пристигнал от сигурна държава, не се прилага в главното производство поради дерогацията, предвидена в член 26 bis, параграф 1, трето изречение, точка 2 от AsylG, съгласно който правилото за сигурната трета страна не се прилага в случаи като разглеждания, където Федерална република Германия е придобила компетентност да разгледа молбата за закрила на заинтересованото лице съгласно правото на Съюза. Тъй като разглежданата в главното производство молба за убежище била подадена преди 20 юли 2015 г., в настоящия случай била приложима Директива 2005/85. Тази директива обаче не допускала държава членка да отхвърли молба за убежище, без да я разгледа по същество, когато друга държава членка е признала на заинтересованото лице статут на бежанец.

- 51 Федерална република Германия подава ревизионна жалба срещу това решение пред Bundesverwaltungsgericht (Федерален административен съд). Тя по-специално твърди, че молбата за убежище в главното производство е недопустима на основание на член 29, параграф 1, точка 2 от AsylG, изменен с Integrationsgesetz, тъй като на г-н Magamadov била предоставена международна закрила в Полша. Заинтересованото лице счита, че молбата му за предоставяне на убежище, подадена на 19 юни 2012 г., не е недопустима, тъй като Република Полша не му е предоставила статут на бежанец, а само субсидиарна закрила.
- 52 Bundesverwaltungsgericht (Федерален административен съд) установява, че Службата не може да откаже да разгледа молбата за убежище, с които е сезирана с мотива, че жалбоподателят е пристигнал от сигурна трета страна. На практика, тъй като националното право трябвало да се тълкува в съответствие с правото на Съюза, сигурна трета страна можела да бъде само държава, която не е държава — членка на Съюза. Поради това следвало да се определи дали спорното решение можело да се счита за решение за отхвърляне на основание недопустимостта на молбата за убежище по член 29, параграф 1, точка 2 от AsylG.
- 53 При тези обстоятелства Bundesverwaltungsgericht (Федерален административен съд) решава да спре производството по делото и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:
- „1) Допуска ли преходната разпоредба на член 52, първа алинея от Директивата [относно процедурите] прилагането на национална разпоредба, съгласно която в изпълнение на разширеното в сравнение с преходната разпоредба правомощие по член 33, параграф 2, буква а) от Директива[та относно процедурите] молба за международна закрила е недопустима, ако на кандидата е предоставена субсидиарна закрила в друга държава членка, доколкото при липса на национални преходни разпоредби националната разпоредба следва да се прилага и за молби, подадени преди 20 юли 2015 г.? Важи ли това включително когато в съответствие с член 49 от Регламент [„Дъблин III“] за съответната молба за убежище продължава изцяло да се прилага Регламент [„Дъблин II“]?
- 2) По-специално, позволява ли преходната разпоредба на член 52, първа алинея от Директива[та относно процедурите] държавите членки да прилагат с обратна сила разширеното правомощие по член 33, параграф 2, буква а) от Директивата [относно процедурите], в резултат на което са недопустими и молби за убежище, подадени преди транспонирането във вътрешното право на това разширено правомощие, по които обаче не е взето окончателно решение към момента на транспонирането?“.

Производството пред Съда

- 54 С решение на председателя на Съда от 9 юни 2017 г. дела C-297/17, C-318/17 и C-319/17 са съединени за целите на писмената и устната фаза на производството, както и на съдебното решение, тъй като преюдициалните въпроси по тези три дела са идентични. Освен това с решение на председателя на Съда от 30 януари 2018 г. тези дела са съединени с дело C-438/17 за целите на устната фаза на производството и на съдебното решение.
- 55 В актовете за преюдициално запитване запитващата юрисдикция иска делото да бъде разгледано по реда на бързото производство, предвидено в член 105, параграф 1 от Процедурния правилник на Съда. Тези искания са отхвърлени с определения на председателя на Съда от 14 юли 2017 г., Ibrahim и др. (C-297/17, C-318/17 и C-319/17, непубликувано, EU:C:2017:561) и от 19 септември 2017 г., Magamadov (C-438/17, непубликувано, EU:C:2017:723).

По преюдициалните въпроси

По първия въпрос по дела C-297/17, C-318/17 и C-319/17 и по въпросите по дело C-438/17

- 56 С тези въпроси, които следва да се разгледат заедно, запитващата юрисдикция иска по същество да установи дали член 52, първа алинея от Директивата относно процедурите следва да бъде тълкуван в смисъл, че допуска държавата членка да предвиди, че разпоредбата от националното право, с която се транспонира член 33, параграф 2, буква а) от тази директива, се прилага незабавно към молби за убежище, по които още не е постановено окончателно решение и които са подадени преди 20 юли 2015 г. и преди влизането в сила на тази разпоредба от националното право. По дело C-438/17 запитващата юрисдикция иска в допълнение да установи дали това изискване се прилага и когато молбата за убежище е подадена преди влизането в сила на Директивата относно процедурите и когато съгласно член 49 от Регламент „Дъблин III“, тази молба продължава да попада изцяло в приложното поле на Регламент „Дъблин II“.
- 57 Съгласно член 33, параграф 2, буква а) от Директивата относно процедурите държавите членки могат да приемат, че дадена молба за международна закрила е недопустима, когато друга държава членка е предоставила международна закрила.
- 58 Като предвижда възможността съответната държава членка да отхвърли подобна молба като недопустима и в случаите, в които на кандидата е предоставена само субсидиарна закрила в друга държава членка, тази разпоредба разширява предвидената по-рано в член 25, параграф 2 буква а) от Директива 2005/85 възможност, която допуска такъв отказ само когато на заявителя е предоставен статут на бежанец в друга държава членка.
- 59 Съгласно член 51, параграф 1 от Директивата относно процедурите държавите членки са длъжни да въведат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобрази по-специално с член 33 от тази директива най-късно до 20 юли 2015 г. В допълнение съгласно член 53, първа алинея от Директивата относно процедурите Директива 2005/85 е отменена, считано от 21 юли 2015 г.
- 60 Член 52, първа алинея от Директивата относно процедурите съдържа преходните разпоредби.
- 61 По-специално, съгласно член 52, първа алинея, първо изречение от тази директива държавите членки прилагат законовите, подзаконовите и административните разпоредби, посочени в член 51, параграф 1, към молбите за международна закрила и към процедурите за отнемане на международна закрила, които са подадени „след 20 юли 2015 г. или на по-ранна дата“.
- 62 Член 52, първа алинея, второ изречение от Директивата относно процедурите гласи, че молбите, подадени „преди 20 юли 2015 г.“, и процедурите за отнемане на статута на бежанец, започнати преди същата дата, се уреждат от законовите, подзаконовите и административните разпоредби, приети съгласно Директива 2005/85.
- 63 От прегледа на подготвителните работи по изготвянето на Директивата относно процедурите, и по-специално след съпоставка на Позиция (ЕС) № 7/2013 на Съвета на първо четене с оглед на приемането на Директива на Европейския парламент и на Съвета относно общите процедури за предоставяне и отнемане на международна закрила, приета на 6 юни 2013 г. (ОВ С 179 Е, 2013 г., стр. 27) с Предложението на Комисията за директива на Европейския парламент и на Съвета относно минимални норми относно процедурата за предоставяне или отнемане на международна закрила в държавите членки (COM(2009) 554 окончателен), следва, че изразът „или на по-ранна дата“, използван в член 52, първа алинея, първо изречение, е добавен в хода на законодателния процес (решение от 25 юли 2018 г., Alheto, C-585/16, EU:C:2018:584, т. 71).

- 64 Следователно, независимо от съществуващото напрежение между първото и второто изречение на член 52, първа алинея от Директивата относно процедурите, от тези подготвителни работи следва, че законодателят на Съюза е искал да позволи на държавите членки, които желаят, да прилагат незабавно разпоредбите си за изпълнение на тази директива към молбите за международна закрила, подадени преди 20 юли 2015 г. (решение от 25 юли 2018 г., *Alheto*, C-585/16, EU:C:2018:584, т. 72).
- 65 Освен това в посочените подготвителни работи не се указва, че законодателят на Съюза е възнамерявал да ограничи предоставяната с член 52, първа алинея от Директивата относно процедурите възможност за държавите членки единствено до разпоредбите, които са по-благоприятни за кандидатите за международна закрила от по-рано приетите за целите на транспонирането на Директива 2005/85.
- 66 Въпреки че член 52, първа алинея от Директивата относно процедурите разрешава на държавите членки да прилагат националните си разпоредби, транспониращи тази директива, към молбите за международна закрила, подадени преди 20 юли 2015 г., този член не ги задължава да го направят. Тъй като с употребата на израза „подадени след 20 юли 2015 г. или на по-ранна дата“ тази разпоредба предлага различни възможности за прилагане във времето, за да се спазят принципите на правна сигурност и на равенство пред закона при прилагането на правото на Съюза и за да може по този начин търсещите международна закрила лица да са защитени срещу произвол, е важно всяка обвързана от тази директива държава членка да разглежда по предвидим и еднакъв начин молбите за международна закрила, подадени в рамките на един и същи период на нейна територия (вж. в този смисъл решение от 25 юли 2018 г., *Alheto*, C-585/16, EU:C:2018:584, т. 73).
- 67 От актовете за преюдициално запитване следва, от една страна, че разпоредбата, с която в германското право е транспонирано допълнителното основание за недопустимост по член 33, параграф 2, буква а) от Директивата относно процедурите, а именно член 29, параграф 1, точка 2 от *AsylG*, влиза в сила, считано от 6 август 2016 г., и от друга страна, че при липсата на национални преходни разпоредби запитващата юрисдикция трябва съгласно член 77, параграф 1, първо изречение от *AsylG* да постанови своето решение по главните производства въз основа на съществуващото фактическо и правно положение към датата на последното съдебно заседание пред тази юрисдикция или, ако такова съдебно заседание не е проведено — към датата на нейното решение, а следователно — въз основа на член 29 от *AsylG* в редакцията му в сила към тази дата, освен ако член 52, първа алинея от Директивата относно процедурите допуска незабавното прилагане на тази редакция на разпоредбата към молби, които са подадени преди влизането в сила на директивата, по отношение на които все още не е постановено окончателно решение.
- 68 В това отношение се налага да се констатира, първо, че национална разпоредба като член 77, параграф 1, първо изречение от *AsylG* е гаранция за това, че молбите за международна закрила, които са подадени в продължение на един и същи период на германска територия и по които още не е постановено окончателно решение при влизането в сила на член 29, параграф 1, точка 2 от *AsylG*, ще бъдат разгледани по предвидим и еднакъв начин.
- 69 Второ, както следва от изложените в точки 64 и 65 от настоящото съдебно решение съображения, член 52, първа алинея от Директивата относно процедурите допуска националната разпоредба, транспонираща предвиденото в член 33, параграф 2, буква а) от тази директива допълнително основание за недопустимост, да бъде прилагана *ratione temporis* по силата на националното право към молбите за убежище, подадени преди 20 юли 2015 г. и преди влизането в сила на тази транспонираща разпоредба, но по които все още не е постановено окончателно решение.

- 70 Трето, макар и член 52, първа алинея от Директивата относно процедурите също да не допуска по принцип незабавното прилагане на разпоредбите от тази директива към заявленията, подадени преди влизането ѝ в сила, следва да се констатира, че в случай като разглеждания по дело C-438/17 се ограничава незабавното прилагане на допълнителното основание за недопустимост по член 33, параграф 2, буква а) от посочената директива предвид обстоятелството, че в този случай както подадената в Германия молбата за убежище, така и искането за обратно приемане са подадени преди 1 януари 2014 г., поради което съгласно член 49 от Регламент „Дъблин III“ тази молба продължава да попада изцяло в приложното поле на Регламент „Дъблин II“.
- 71 Всъщност в сравнение с Директива 2005/85, която я предхожда и урежда единствено процедурата за убежище, Директивата относно процедурите, която е приета на същата дата, както и Регламент „Дъблин III“, урежда подобно на този регламент разширяване на приложното си поле по отношение на молбите за международна закрила. Следователно допълнителното основание за недопустимост по член 33, параграф 2, буква а) от Директивата относно процедурите е въведено в този по-широк нормативен контекст, като тази директива позволява на държавите членки да отхвърлят като недопустима молба за убежище и в случаите, когато в друга държава членка на кандидата е предоставена само субсидиарна закрила, но не и право на убежище.
- 72 Освен това, докато член 25, параграф 1 от Директива 2005/85 се позовава на Регламент „Дъблин II“, член 33, параграф 1 от Директивата относно процедурите препраща към Регламента „Дъблин III“.
- 73 По този начин от структурата на Регламент „Дъблин III“ и на Директивата относно процедурите, както и от текста на член 33, параграф 1 от последната директива следва, че допълнителното основание за недопустимост по член 33, параграф 2, буква а) от посочената директива не отговаря на условията за прилагането му към молба за убежище, която продължава да попада изцяло в приложното поле на Регламент „Дъблин II“.
- 74 С оглед на изложеното на първия въпрос по дела C-297/17, C-318/17 и C-319/17, както и на въпросите, поставени по дело C-438/17, трябва да се отговори, че член 52, първа алинея от Директивата относно процедурите следва да бъде тълкуван в смисъл, че допуска държавата членка да предвиди, че националната разпоредба, с която се транспонира член 33, параграф 2, буква а) от тази директива, се прилага незабавно към молби за убежище, по които още не е постановено окончателно решение и които са подадени преди 20 юли 2015 г. и преди влизането в сила на тази разпоредба от националното право. Все пак този член 52, първа алинея, разглеждан по-специално в светлината на посочения член 33, не допуска такова незабавно прилагане в случай, в който както молбата за убежище, така и искането за обратно приемане са подадени преди влизането в сила на Директивата относно процедурите, като съгласно член 49 от Регламент „Дъблин III“ те продължават да попадат изцяло в приложното поле на Регламент „Дъблин II“.

По втория въпрос по дела C-297/17, C-318/17 и C-319/17

- 75 От акта за преюдициално запитване следва, че с този въпрос запитващата юрисдикция иска да установи дали член 33 от Директивата относно процедурите следва да бъде тълкуван в смисъл, че позволява на държавите членки да отхвърлят молба за убежище като недопустима на основание член 33, параграф 2, буква а), без да е необходимо те да прилагат приоритетно предвидените в регламенти „Дъблин II“ или „Дъблин III“ процедури по поемане на отговорност или по обратно приемане.

- 76 Съгласно член 33, параграф 1 от Директивата относно процедурите освен в случаите, в които молбата не се разглежда в съответствие с Регламент „Дъблин III“, от държавите членки не се изисква да проверяват дали кандидатът отговаря на условията за международна закрила в съответствие с Директивата за определянето, когато молбата бъде приета за недопустима на основание на член 33 от тази директива. Член 33, параграф 2 изброява изчерпателно случаите, в които държавите членки могат да приемат, че дадена молба за международна закрила е недопустима.
- 77 Видно от текста на член 33, параграф 1 от Директивата относно процедурите, и по-специално от употребата на израза „[в] допълнение към случаите, в които молбата не се разглежда в съответствие с Регламент „Дъблин III“, както и с оглед на преследвана с тази разпоредба цел за процесуална икономия следва, че в изброените в член 33, параграф 2 от тази директива случаи тя позволява на държавите членки да отхвърлят молбата за международна закрила като недопустима, без да прилагат приоритетно предвидените в Регламент „Дъблин III“ процедури за поемане на отговорност или за обратно приемане.
- 78 Освен това, що се отнася до молби за международна закрила като разглежданите по дела C-297/17, C-318/17 и C-319/17, които попадат отчасти в приложното поле на Регламент „Дъблин III“, дадена държава членка не може валидно да иска от друга държава членка да поеме отговорност или да приеме обратно, в рамките на процедурите, предвидени от този регламент, гражданин на трета страна, който е подал молба за международна закрила в първата от тези държави членки, след като му е предоставена субсидиарна закрила от втората от тях.
- 79 На практика в този случай законодателят на Съюза приема, че тази молба за международна закрила трябва да бъде отхвърлена по-скоро с решение за установяване на недопустимостта на основание член 33, параграф 2 буква а) от Директивата относно процедури, отколкото с решение за прехвърляне и оставяне без разглеждане на основание член 26 от Регламент „Дъблин III“ (вж. определение от 5 април 2017 г., Ahmed, C-36/17, EU:C:2017:273, т. 39 и 41).
- 80 При тези условия на втория въпрос по дела C-297/17, C-318/17 и C-319/17 трябва да се отговори, че в случай като разглежданите в тези дела член 33 от Директивата относно процедурите следва да бъде тълкуван в смисъл, че позволява държавите членки да отхвърлят молба за убежище като недопустима на основание на този член 33, параграф 2, буква а), без да е необходимо да прилагат приоритетно предвидените в Регламент „Дъблин III“ процедури по поемане на отговорност или по обратно приемане.

По третия и четвъртия въпрос по дела C-297/17, C-318/17 и C-319/17

- 81 С тези въпроси, които следва да бъдат разгледани заедно, запитващата юрисдикция иска да установи, от една страна, дали член 33, параграф 2, буква а) от Директивата относно процедурите следва да бъде тълкуван в смисъл, че не допуска дадена държава членка да се ползва от предоставената с тази разпоредба възможност да отхвърли като недопустима молба за предоставяне на статут на бежанец с мотива, че на кандидата вече е предоставена субсидиарна закрила в друга държава членка, когато условията на живот на ползващите се от субсидиарна закрила в тази друга държава членка лица или са в разрез с член 4 от Хартата, или не изпълняват изискванията на разпоредбите на глава VII от Директивата за определянето, без обаче да се стига до нарушение на посочения член 4. Тази юрисдикция иска да установи дали, в зависимост от конкретния случай, това важи и когато в тази друга държава членка на лицата, ползващи се от субсидиарна закрила, не се предоставя социална закрила, гарантираща жизнения им минимум, или им се предоставя такава социална закрила, която в сравнение с други държави членки е силно ограничена, без обаче тези лица да бъдат третирани по по-различен начин, отколкото гражданите на посочената държава членка.

- 82 От друга страна, запитващата юрисдикция иска да установи дали член 33, параграф 2, буква а) от Директивата относно процедурите следва да бъде тълкуван в смисъл, че не допуска държава членка да упражнява тази възможност, когато процедурата за убежище в друга държава членка е страдала и продължава да страда от системни недостатъци.
- 83 Що се отнася, на първо място, до хипотезата по точка 81 от настоящото съдебно решение, следва да се припомни, че правото на Съюза почива на основополагащото схващане, че всяка държава членка споделя с всички останали държави членки и признава, че те споделят с нея поредица от общи ценности, на които се основава Съюзът, както се уточнява в член 2 ДЕС. Това схващане предполага и обосновава съществуването на взаимно доверие между държавите членки относно признаването на тези ценности и следователно относно зачитането на правото на Съюза, което ги прилага, както и относно обстоятелството, че съответните им национални правни системи са в състояние да осигурят еднаква и ефективна защита на основните права, признати на равнището на Съюза, и в частност в Хартата, по-специално в членове 1 и 4 от нея, които установяват една от основните ценности на Съюза и неговите държави членки (решение от същия ден *Jawo*, C-163/17, т. 80 и цитираната съдебна практика).
- 84 Принципът на взаимно доверие между държавите членки има основополагащо значение в правото на Съюза, тъй като позволява създаването и поддържането на пространство без вътрешни граници. По-конкретно принципът на взаимно доверие изисква, що се отнася по-специално до пространството на свобода, сигурност и правосъдие, от всяка от тези държави да приеме, освен при изключителни обстоятелства, че всички други държави членки зачитат правото на Съюза, и по-специално признатите от него основни права (решение от същия ден по дело *Jawo*, C-163/17, т. 81 и цитираната съдебна практика).
- 85 Следователно в контекста на общата европейска система за убежище трябва да се презумира, че във всяка държава членка отношението към търсещите международна закрила лица и лицата, на които е предоставена субсидиарна закрила, отговаря на изискванията на Хартата, на Женевската конвенция и на ЕКПЧ (решение от същия ден, *Jawo*, C-163/17, т. 82 и цитираната съдебна практика). Това важи по-специално при прилагането на член 33, параграф 2, буква а) от Директивата относно процедурите, която, в рамките на установената с тази директива обща процедура за предоставяне на убежище, е израз на принципа на взаимно доверие.
- 86 Въпреки това не е изключено в определена държава членка на практика да има значителни затруднения за функционирането на тази система, поради което да е налице сериозен риск отношението към търсещи международна закрила лица в тази държава да е несъвместимо с основните им права (решение от същия ден *Jawo*, C-163/17, т. 83 и цитираната съдебна практика).
- 87 В този контекст следва да се подчертае, като се има предвид общият и абсолютен характер на забраната в член 4 от Хартата, която е тясно свързана със зачитането на човешкото достойнство и забранява, без каквато и да е възможност за дерогация, нечовешко или унижително отношение във всичките негови форми, че за целите на прилагането на този член 4 е без значение дали съответното лице е изложено на сериозен риск от такова отношение в момента на прехвърлянето, в хода на процедурата по предоставяне на убежище, или след нейното приключване (вж. по аналогия решение от същия ден *Jawo*, C-163/17, т. 88).
- 88 Ето защо, когато съдът, сезиран с жалба против решение за отхвърляне като недопустима на нова молба за предоставяне на международна закрила, разполага с данни, които кандидатът е посочил, за да докаже наличието на такъв риск в държавата членка, предоставила субсидиарна закрила, този съд е длъжен въз основа на обективни, достоверни, точни и надлежно актуализирани данни и с оглед на гарантирания от правото на Съюза стандарт за закрила на

основните права да прецени дали действително съществуват системни или общи, или засягащи определени групи лица недостатъци (вж. по аналогия решение от същия ден Jawo, C-163/17, т. 90 и цитираната съдебна практика).

- 89 В това отношение е важно да се подчертае, че за да попадат в обхвата на член 4 от Хартата, който съответства на член 3 от ЕКПЧ и следователно съгласно член 52, параграф 3 от Хартата има същия смисъл и обхват като дадените му в посочената конвенция, посочените в предходната точка от настоящото съдебно решение недостатъци трябва да са с особена степен на сериозност, което зависи от всички обстоятелства по случая (решение от същия ден Jawo, C-163/17, т. 91 и цитираната съдебна практика).
- 90 Такава особена степен на сериозност би била налице, когато поради безразличието на органите на държава членка лице, което е напълно зависимо от подпомагането с публични средства, независимо от своята воля и личния си избор, би се оказало в положение на крайна материална нищета, без да може да задоволява най-основните си потребности, по-специално от храна, лична хигиена и дом, което би увредило физическото или психическото му здраве или би довело до несъвместимо с човешкото достойнство влошаване на неговото положение (решение от същия ден Jawo, C-163/17, т. 92 и цитираната съдебна практика).
- 91 Ето защо посочената степен на сериозност не може да е налице в положения, които, въпреки че се характеризират с голяма несигурност или значително влошаване на условията на живот на съответното лице, не водят до крайна материална нищета, която да поставя лицето в положение, което е толкова тежко, че може да се приравни на нечовешко или унижително отношение (решение от същия ден Jawo, C-163/17, т. 93).
- 92 С оглед на въпросите на запитващата юрисдикция във връзка с това е важно да се уточни, че предвид значението на принципа на взаимно доверие за общата европейска система за убежище нарушенията на разпоредбите на глава VII от Директивата за определянето, вследствие на които не се засяга член 4 от Хартата, не са пречка за държавите членки да приложат предоставената с член 33, параграф 2, буква а) от Директивата относно процедурите възможност.
- 93 Що се отнася до обстоятелството, също посочено от запитващата юрисдикция, че лицата, ползващи се от субсидиарна закрила, не получават в държавата членка, предоставила на кандидата такава закрила, никаква социална закрила, гарантираща жизнения им минимум, или получават такава закрила, която в сравнение с други държави членки е силно ограничена, без обаче тези лица да бъдат третирани по по-различен начин, отколкото гражданите на тази държава членка, може да се заключи, че посоченият кандидат е изложен на действителна опасност от унижително или нечовешко отношение в разрез с член 4 от Хартата само ако вследствие на това обстоятелство, поради собствената си уязвимост и независимо от волята си и личния си избор, той би се намирал в положение на крайна материална нищета, отговаряща на критериите, посочени в точки 89—91 от настоящото съдебно решение.
- 94 Във всеки случай обстоятелството, че в държава членка, в която е подадена новата молба за международна закрила, социалната закрила и/или условията на живот са по-благоприятни, отколкото в държавата членка, в която е вече предоставена субсидиарна закрила, само по себе си не може да служи в подкрепа на извода, че в случай на прехвърляне в последната държава заинтересованото лице би било изложено на реална опасност да бъде подложено на отношение в разрез с член 4 от Хартата (вж. по аналогия решение от същия ден Jawo, C-163/17, т. 97).
- 95 Що се отнася, на второ място, до хипотезата по точка 82 от настоящото съдебно решение, от акта за преюдициално запитване следва, че посочените от запитващата юрисдикция недостатъци в процедурата за предоставяне на убежище според тази юрисдикция намират израз в обстоятелството, че държавата членка, предоставила субсидиарна закрила, отказва по предвидим начин и в нарушение на Директивата за определянето да предоставя статут на

бежанец на лицата, търсещи международна закрила, и че в нарушение на член 40, параграф 3 от Директивата относно процедурите тази държава членка не разглежда подадените впоследствие молби въпреки наличието на нови доказателства или факти, вследствие на които се увеличава в значителна степен вероятността кандидатът да отговаря на условията за получаване на този статут.

- 96 В това отношение запитващата юрисдикция иска да установи дали в подобно положение разпоредбите на член 18 от Хартата във връзка с член 78 ДФЕС изискват държавата членка да разгледа новата молба за международна закрила независимо от разпоредбата на националното право, транспонираща член 33, параграф 2, буква а) от Директивата относно процедурите.
- 97 Следва да се припомни, че както Директивата за определянето, така и Директивата относно процедури са приети на основание член 78 ДФЕС и са предназначени да постигнат посочената в него цел, както и да гарантират спазването на член 18 от Хартата.
- 98 Съгласно Директивата за определянето, и по-специално съгласно член 13 от тази директива, държавите членки са длъжни да предоставят статут на бежанец на всеки гражданин на трета държава или на лице без гражданство, които отговарят на условията да бъдат разглеждани като бежанци съгласно разпоредбите на глави II и III. За да се определи дали случаят е такъв, в съответствие съгласно член 4, параграф 3 от посочената директива държавите членки трябва да извършват индивидуална оценка на всяка молба за международна закрила. Ето защо само ако вследствие на такава индивидуална оценка държавите членки установят, че даден кандидат за такава закрила не отговаря на предвидените в глава III условия, но на тези, предвидени в глава V от същата директива, те могат да предоставят на този кандидат вместо статут на бежанец статут на субсидиарна закрила.
- 99 Така, ако вследствие на прилагането на процедурата за убежище в дадена държава членка систематически се отказва да бъде предоставян статут на бежанец на лицата, без в действителност да се разглеждат направените искания, търсещи международна закрила, които отговарят на условията, предвидени в глави II и III от Директивата за определянето, това отношение към кандидатите за убежище в тази държава членка не би могло да се счита за съответстващо на задълженията, произтичащи от член 18 от Хартата.
- 100 Въпреки това на основание член 33, параграф 2, буква а) от Директивата относно процедурите, тълкуван с оглед на принципа на взаимно доверие, останалите държави членки могат да отхвърлят като недопустима подадената до тях от заинтересованото лице нова молба. В този случай предоставилата субсидиарна закрила държава членка е длъжна да възобнови процедурата по получаване на статут на бежанец.
- 101 От всички изложени съображения следва, че на третия и четвъртия въпрос по дела C-297/17, C-318/17 и C-319/17 трябва да се отговори, както следва:
- член 33, параграф 2 буква а) от Директивата относно процедурите следва да бъде тълкуван в смисъл, че допуска дадена държава членка да се ползва от предоставената с тази разпоредба възможност да отхвърли като недопустима молба за предоставяне на статут на бежанец с мотива, че на кандидата вече е предоставена субсидиарна закрила от друга държава членка, когато очакваните условия на живот, които посоченият кандидат би имал като лице, ползващо се от субсидиарна закрила в тази друга държава членка, не биха представлявали за него сериозна опасност да бъде изложен на нечовешко или унизително отношение по смисъла на член 4 от Хартата. От обстоятелството, че лицата, ползващи се от субсидиарна закрила, не получават в посочената държавата членка никаква социална закрила, гарантираща жизнения им минимум, или получават такава закрила, която в сравнение с други държави членки е силно ограничена, без обаче тези лица да бъдат третирани по по-различен начин, отколкото гражданите на тази държава членка, може да се заключи, че

посоченият кандидат би бил изложен там на такава опасност само ако вследствие на това обстоятелство, поради особената си уязвимост и независимо от волята си и личния си избор, той би се намирал в положение на крайна материална нищета.

- Член 33, параграф 2, буква а) от Директивата относно процедурите следва да бъде тълкуван в смисъл, че допуска държава членка да упражнява тази възможност, когато вследствие на прилагането на процедурата за убежище в другата държава членка, предоставила субсидиарна защита на кандидата, без в действителност да се разглеждат направените искания, в тази държава членка систематически се отказва да бъде предоставян статут на бежанец на лицата, търсещи международна закрила, които отговарят на условията, предвидени в глави II и III от Директивата за определянето.

По петия въпрос по дела C-297/17, C-318/17 и C-319/17

- 102 Предвид отговора на втория въпрос по дела C-297/17, C-318/17 и C-319/17 не следва да се отговаря на петия въпрос, поставен по тези дела.

По съдебните разноски

- 103 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (голям състав) реши:

- 1) Член 52, първа алинея от Директива 2013/32/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година относно общите процедури за предоставяне и отнемане на международна закрила следва да бъде тълкуван в смисъл, че допуска държавата членка да предвиди, че националната разпоредаба, с която се транспонира член 33, параграф 2, буква а) от тази директива, се прилага незабавно към молби за убежище, по които още не е постановено окончателно решение и които са подадени преди 20 юли 2015 г. и преди влизането в сила на тази разпоредаба от националното право. Все пак този член 52, първа алинея, разглеждан по-специално в светлината на посочения член 33, не допуска такова незабавно прилагане в случай, в който както молбата за убежище, така и искането за обратно приемане са подадени преди влизането в сила на Директива 2013/32, като съгласно член 49 от Регламент (ЕС) № 604/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година за установяване на критерии и механизми за определяне на държавата членка, компетентна за разглеждането на молба за международна закрила, която е подадена в една от държавите членки от гражданин на трета държава или от лице без гражданство, те продължават да попадат изцяло в приложното поле на Регламент (ЕО) № 343/2003 на Съвета от 18 февруари 2003 година за установяване на критерии и механизми за определяне на държавата членка, компетентна за разглеждането на молба за убежище, която е подадена в една от държавите членки от гражданин на трета страна.
- 2) В случай като разглежданите по дела C-297/17, C-318/17 и C-319/17 член 33 от Директива 2013/32 следва да бъде тълкуван в смисъл, че позволява държавите членки да отхвърлят молба за убежище като недопустима на основание на този член 33, параграф 2, буква а), без да е необходимо да прилагат приоритетно предвидените в Регламент № 604/2013 процедури по поемане на отговорност или по обратно приемане.

- 3) Член 33, параграф 2 буква а) от Директива 2013/32 следва да бъде тълкуван в смисъл, че допуска дадена държава членка да се ползва от предоставената с тази разпоредба възможност да отхвърли като недопустима молба за предоставяне на статут на бежанец с мотива, че на кандидата вече е предоставена субсидиарна закрила от друга държава членка, когато очакваните условия на живот, които посоченият кандидат би имал като лице, ползващо се от субсидиарна закрила в тази друга държава членка, не биха представлявали за него сериозна опасност да бъде изложен на нечовешко или унижително отношение по смисъла на член 4 от Хартата на основните права на Европейския съюз. От обстоятелството, че лицата, ползващи се от субсидиарна закрила, не получават в посочената държава членка никаква социална закрила, гарантираща жизнения им минимум, или получават такава закрила, която в сравнение с други държави членки е силно ограничена, без обаче тези лица да бъдат третирани по по-различен начин, отколкото гражданите на тази държава членка, може да се заключи, че посоченият кандидат би бил изложен там на такава опасност само ако вследствие на това обстоятелство, поради особената си уязвимост и независимо от волята си и личния си избор, той би се намирал в положение на крайна материална нищета.

Член 33, параграф 2 буква а) от Директива 2013/32 следва да бъде тълкуван в смисъл, че допуска държава членка да упражнява тази възможност, когато вследствие на прилагането на процедурата за убежище в другата държава членка, предоставила субсидиарна защита на кандидата, без в действителност да се разглеждат направените искания, в тази държава членка систематически се отказва да бъде предоставян статут на бежанец на лицата, търсещи международна закрила, които отговарят на условията, предвидени в глави II и III от Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 година относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила.

Подписи